

دستورالعمل کاشت، داشت و برداشت رقم جدید پنبه

لطیف

نگارنده: دکتر عمران عالیشاه

عضو هیات علمی مؤسسه تحقیقات پنبه کشور

پنبه رقم لطیف حاصل از تلاقی دو ژنوتیپ خارجی (از گونه *G.hirsutum*) است که در سال ۱۳۹۳ معرفی و نامگذاری شده است.

زودرسی، پتانسیل غوزه‌دهی و عملکرد مطلوب، کیل مناسب، تحمل به بیماری پژمردگی ورتیسلیومی و برخی آفات پنبه از جمله صفات شاخص این رقم محسوب می‌شوند. رشد رویشی این رقم در مقایسه با ارقام ساحل، ورامین و بختگان متعادل‌تر است و این امر مدیریت محصول را تسهیل می‌کند. عملکرد این رقم در مقایسه با ارقام تجاری کشور ۱۱ تا ۲۰ درصد و زودرسی آن نیز حدود ۱۲ تا ۲۲ درصد (معادل ۳ تا ۴ هفته) بیشتر است. بدیهی است زودرسی و همزمانی رسی این رقم در کشت‌های تاخیری و همچنین سیستمهای دو کشتی غلات - پنبه و کاهش هزینه‌های برداشت حائز اهمیت است.

این رقم برای کشت در استانهای گلستان، مازندران، بخش‌هایی از خراسان رضوی، استان تهران و مناطق مرکزی ایران مناسب است.

مناسب‌ترین زمان کاشت این رقم در اکثر مناطق ۱۵ اریبهشت ماه است. کشت به موقع این رقم سبب می‌شود حداکثر امکان بهره‌گیری از شرایط محیطی و دمایی فراهم شود که این امر در بهبود کمی و کیفی رقم مؤثر است. طول دوره رشد این رقم ۱۳۰ تا ۱۳۵ روز است و امکان کشت آن پس از برداشت گندم، جو یا کلزا نیز وجود دارد. ولی باید بخاطر داشت در کشت‌های تأخیری عملکرد و کیفیت محصول همیشه تحت تاثیر عوامل مختلف قرار گرفته و کمتر از کشت‌های متعارف خواهد بود، بر همین اساس توصیه می‌شود به محض آماده شدن شرایط کشت، نسبت به کشت محصول

ترجیحاً بصورت سیستم کم خاکورزی اقدام گردد.

آماده سازی زمین معمولاً از پاییز سال قبل با شخم عمیق آغاز می شود و ادامه آن در فروردین و اردیبهشت ماه با زدن دیسک، تسطیح زمین و اضافه کردن کودهای فسفات و پتاس بر اساس آزمون خاک ادامه می یابد. بهتر است یک سوم کود اوره در زمان کاشت و مابقی بصورت تقسیطی در دو یا سه مرحله مصرف شود. برای مبارزه با علف های هرز و جلوگیری از جوانه زنی آنها می توان از علفکش های قبل از کاشت (ترفلان به میزان ۲/۵ لیتر در هکتار) استفاده کرد.

زمان تهیه بستر کاشت در اراضی پنبه کاری، تابع شرایط آب و هوایی و رطوبت خاک است. معمولاً تهیه بستر کاشت در مناطق گرم و خشک در اوایل فروردین و در مناطق مناطق

مرطوب در اواسط اردیبهشت انجام می گردد. در مناطق سردتر ممکن است کشت پنبه تا ۲۵ اردیبهشت ماه نیز به تاخیر بیفتد.

کشت این رقم بصورت ردیفی با فاصله ردیف ۷۵ یا ۸۰ و فاصله بوته روی ردیف ۲۰ سانتی متر توصیه می شود. در خاکهای شور کشت در بالای داغ آب و با آرایش ۶۰ سانتی متر بین ردیف و ۱۵ سانتی متر روی ردیف (تراکم ۱۱۱ هزاربوته در هکتار) مناسب خواهد بود.

کشت به موقع پنبه در کاهش آفات موثر است. بدیهی است استفاده از ارقام زودرس پنبه نیز نقش مهمی در کاهش خسارت آفات (حتی برای آفات خطرناک و قرنطینه ای مانند کرم سرخ) ایفا می نماید. علاوه بر آن بکارگیری روش های مبارزه بیولوژیک (رها سازی زنبورهای تریکوگراما و براکون در مزارع پنبه)،

استفاده از گیاهان تله (مانند نخود)، حذف علف های هرز حاشیه مزارع پنبه همراه با نصب تله های نوری و فرمونی و یا کاربرد اخلاص گره های جنسی روش بسیار مؤثری برای کنترل و ردیابی جمعیت آفات پنبه می باشد که نباید از آنها غفلت نمود. در مواردی که امکان کنترل آفات از طریق روشهای زراعی و بیولوژیکی میسر نیست، سریعاً نسبت به مبارزه شیمیایی با استفاده از سموم آفت کش اقدام می شود.